

TISKOVÁ ZPRÁVA

STÁTNÍ PODNIK DIAMO POMOHL ZVLÁDNOUT ÚTLUM TĚŽBY NA OSTRAVSKU A NASTARTOVAT JEHO DALŠÍ ROZVOJ

Před 25 lety se na Ostravsku přestalo těžit uhlí, život na zdejších šachtách ale neskončil. Postupně je zaplnily různé firmy a také turisté. Zvládnout útlum hornictví pomáhal a dodnes pomáhá státní podnik DIAMO. Zahlazování následků potrvá ještě mnoho let.

„Státní podnik se od roku 2002 stará o areály zavřených dolů a další činnosti související s útlumem těžby i ochranou obyvatel. Podílí se nejen na zahlazování následků hornické činnosti, ale také na zmírnění sociálních dopadů na život na Ostravsku, a přispěl tak k jeho dalšímu rozvoji,“ uvedl Jiří Jež, ředitel státního podniku DIAMO.

Ostravský odštěpný závod ODRA státního podniku DIAMO, pod který dnes patří 15 důlních areálů, vznikl jako nástupnická organizace uzavřených ostravských dolů Šverma, Heřmanice, Ostrava a Odra, ke kterým byl organizačně začleněn Důl J. Fučík a připojeny závody František, Paskov a později Barbora z karvinské a jižní části revíru.

Závod ODRA převzal celkem 647 objektů, zhruba polovinu postupně zlikvidoval. Jednalo se o budovy ve špatném stavu nebo o ně nebyl žádný zájem. **307 objektů ale našlo nové uplatnění.** Velkou část si koupili noví majitelé (167 objektů), 40 objektů se darovalo obcím a Moravskoslezskému kraji (např. Důl František a Důl Hlubina) a 8 jich bylo převedeno na Národní památkový ústav (Důl Michal). Ve správě státního podniku DIAMO zůstává 92 objektů, které buď využívá pro své činnosti, nebo je pronajímá.

Přes různá specifika a omezení areály šachet postupně získaly nové využití. **Podniká v nich 200 firem, které zaměstnávají zhruba 3 300 lidí.** *„Převažuje strojírenská výroba, stavební činnost, logistická činnost a skladování. Mezi nejúspěšnější areály pod správou s. p. DIAMO z pohledu nového využití patří Důl J. Šverma v Ostravě, kde pracuje v různých firmách přes 1 000 lidí. Vytížený je také Důl Jeremenko, kde kromě odštěpného závodu ODRA působí dvě desítky firem, které zaměstnávají 500 lidí,“* doplnil Libor Jalůvka, odborný pracovník a pamětník závodu ODRA. Velmi úspěšný je také areál Dolu František v Horní Suché, který s. p. DIAMO po úpravách a demolicích nepotřebných objektů bezúplatně převedl v roce 2005 na obec. V roce 2010 byla zdejší průmyslová zóna vyhlášena „Brownfieldem roku“.

Některé „pozůstatky“ důlní činnosti jsou památkově chráněné. **Závod ODRA pečuje aktuálně o 13 nemovitých a movitých kulturních památek, mezi kterými jsou těžní věže a některé další objekty i důlní zařízení.** Státní podnik památky postupně opravil, udržuje je, a pokud to jde, tak i pronajímá. Mezi nejvýznamnější patří opravy v areálu Barbora v Karviné nebo P. Bezruč v Ostravě. Oprava jámové budovy s těžní věží v areálu Dolu Alexander v Ostravě dokonce získala v soutěži Stavba Moravskoslezského kraje za rok 2017 zvláštní ocenění poroty a za rok 2018 v soutěži Ostravská stavba roku 2018 čestné uznání. Státní podnik prezentuje památky veřejnosti například formou dnů otevřených dveří.

Ochrana obyvatel a uhlí

Kromě správy majetku patří mezi hlavní činnosti odštěpného závodu **čerpání důlních vod.** Pro zajištění bezpečnosti dosud činných dolů na Karvinsku před nebezpečím průvalů, případně přetoků důlních vod ze zatopených dolů s ukončenou činností, provozuje DIAMO systém udržování konstantní hladiny v zatopených dolech. K zajištění tohoto požadavku byly vybaveny potřebnou technikou dvě vodní jámy – na Dole Jeremenko v Ostravě a na Dole Žofie v Orlové. Průměrné množství vyčerpaných důlních vod v posledních letech je 6,3 mil. m³ za rok. Celkem bylo vyčerpáno už přes sto milionů krychlových metrů.

DIAMO, s. p., také chrání ostravsko-karvinskou aglomeraci před ohrožením nekontrolovanými výstupy důlních plynů na povrch. Desátým rokem pracuje odštěpný závod ODRA na systému protimetanových opatření. Za dobu projektu, pracovně nazvaného „Velký metan“, bylo provedeno 194 odplyňovacích vrtů, 15 drenážních odplyňovacích systémů, vybudovány 3 aktivní odplyňovací systémy pro řízené a cílené odsávání důlních plynů z podzemí a 127 elektronických monitorovacích systémů se snímači pro měření koncentrací důlních plynů a dalších parametrů. **Na dispečink státního podniku DIAMO na bývalém Dole Jeremenko je napojeno více než pět stovek čidel.** Dispečerské pracoviště funguje nepřetržitě a v případě potřeby vysílá na místo pověřené pracovníky. Součástí projektu bylo rovněž statické zajištění vybraných starých důlních děl – štol, které ohrožují občanskou zástavbu možným propadem nadložních vrstev. Průběžně probíhá i pravidelná údržba a monitoring 293 starých důlních děl a dříve realizovaných odplyňovacích vrtů a elektronických monitorovacích systémů.

Sanace a rekultivace

Dalším úkolem státního podniku je zahlazování následků hornické činnosti. **Od roku 2002 odštěpný závod ODRA uskutečnil 41 sanačně-rekultivačních staveb na ploše 207,5 ha.** Mezi největší a nejnáročnější projekty patřila sanace a rekultivace odvalu dolu Václav a bývalé koksovny v Orlové, kde se našly nebezpečné látky charakteru dehtů a dalších odpadů z koksochemického procesu, nebo rekultivace kalové nádrže flotačních hlušín úpravny bývalého dolu Paskov a přilehlého Oprechtického potoka. Rozsáhlým projektem je také sanace největšího ostravského odvalu Heřmanice, který vykazuje termickou aktivitu. Práce na něm se odhadují ještě na nejméně 10 let.

Pod odštěpný závod ODRA patří sociální centrum, které vyplácí měsíčně náhrady za ztrátu na výděлку (renty) a zvláštní příspěvek bývalým horníkům (ZPH). Jednou ročně se provádí výplata deputátního uhlí. Dále vyplácí sociální dávky ke zmírnění sociálních dopadů útlumu těžby a restrukturalizace OKD. Pro představu v roce 2004 sociální centrum v Ostravě vyplácelo zhruba 6 000 rent, 30 000 deputátů a 3 000 zvláštních příspěvků horníkům (ZPH). Před lety se vyplácela horníkům na uvedených příspěvcích více než miliarda korun ročně.

Objem vyplácených sociálně zdravotních nákladů ale každoročně klesá s tím, jak postupně zanikají nároky jednotlivých poživatelů. V letošním roce předpokládáme výplatu kolem 300 milionů Kč.

Náklady na útlum těžby

Celkové náklady na útlum dolů v ostravsko-karvinském revíru za období 1991 až 2018 dosáhly částky 37 mld. Kč. Z toho zhruba dvě třetiny tvoří tzv. mandatorní sociálně zdravotní náklady, tedy výše uvedené příspěvky horníkům, renty a deputáty. Jednu třetinu představují náklady na technickou likvidaci a zahlazování následků hornické činnosti. Do těchto nákladů jsou zahrnuty: náklady na provozní a likvidační práce v dole i na povrchu, čerpání důlních vod, sanaci a rekultivaci pozemků dotčených těžbou, dotace ministerstva kultury na obnovu památek, náklady na důlní škody a sociálně zdravotní náklady související s útlumem (ZPH zdravotní a útlumový, odstupné dle ZP, věrnostní přídavek horníků).

Všechny tyto činnosti a navíc práce na lagunách po chemičce OSTRAMO obstarává aktuálně 290 pracovníků odštěpného závodu, 130 z nich jsou bývalí zaměstnanci šachet.

Kontakt: press@diamo.cz

***DIAMO, státní podnik**, se sídlem ve Stráži pod Ralskem je organizací, která realizuje zahlazování následků hornické činnosti po těžbě uranu, rud a části uhelného hornictví v České republice. Provádí sanační a rekultivační práce, spravuje více než 6 000 dílčích environmentálních zátěží na celém území ČR. Státní podnik zajišťuje svou činnost v regionech prostřednictvím 4 odštěpných závodů: Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem (TÚU), GEAM v Dolní Rožínce, Správa uranových ložisek v Příbrami (SUL) a ODRA v Ostravě. DIAMO, s. p., k 31. 12. 2018 zaměstnával 2 216 lidí.*